

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita P. Ignatii Loiolae, Qui religionem Clericorum Societatis Iesv instituit

Ribadeneyra, Pedro de

Coloniæ Agrippinæ, 1602

Ne ad Ecclesiasticos honores aditus nostris hominibus pateat, Ignatius
summa vi apud Pontificem nititur. XV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45323

crimis fœminarum penè coactus, & obedientia victus, per similem curam acceperat, ubi retinuit Ignatius, deponere iussit.

NE AD ECCLESIASTICOS

honores aditus nostris hominibus pateat,

Ignatius summa vi apud

Pontificem niti-
tur.

CAPVT XV.

Ils sedatis tempestatibus, alia gravissima in Societatem cōmota est: cōpericulosior, quò occultior, & blandior, & minus vulgo formidabilis. Nam Ferdinandus Romanorum Rex, ut hæreticorū pestem magis quotidie suas in provincias influentem reprimeret, probatissimos quosque viros atq; doctissimos conquirebat, quī Pastores Ecclesijs destitutis præpōnerentur. Ex quo Magistro Claudio Iaio, de cuius integritate, atque doctrina magnam habebat opinionem, Tergestinae Ecclesiae Episcopatum detulit. Quem eum ille constanter repudiasset, ad Summum Pontificem de illius statu Ecclesiae, & impendente (nī celeriter obliteretur) à lupis irruentibus.

N 4

tibus.

tibus vastitate, diligentissime scripsit & simul addidit, voluisse quidem se Claudium Iaium pastorem ei Ecclesiae praeficere, propter hominis insignem probitatem, cum pari eruditione coniunctam, verum illum obstinato animo recusasse. Petijtque à Pontifice summa cōtentione, vt Claudium pro imperio cogeret Episcopatum suscipere, cui ipse persuadere sua auctoritate non potuisset. Regis voluntatem complexus est Pontifex, Claudiumq; Summo S. R. E. Cardinalium consensu, Episcopum creare constituit. Id vbi cognouit Ignatius, confestim omnes neruos intendere decreuit, quo minus id fieret. Itaque alijs rebus frustra tentatis, ipsum Pontificem Maximum fidēter alloquitur: quamobrem Claudium, Episcopum fieri non expediat, rationes multas exponit: supplex rogat Pontificem, & obtestatur, vt qui omnium Pastor est, omnibus consulat, & aliorum vulnera, sine aliorum vulneribus curare studeat. Vereri se ait, ne conatus Societatis, & labores vsque ad id tempus per Christi misericordiam eius Ecclesiae haud infructuosi, ad nihilum recidant: & radicibus paupertatis atque abiectio-
bus

bus nitebantur, exarescentibus, inu-
tiles atque inanes fiant. Magnam im-
pendere ruinam ipsi Societati, magnū
esse periculū, ne, quod charitas & hu-
militas coagmentarunt, cupiditas am-
bitioq; dissoluant: & nōnulli, qui no-
men suum in Societate Christo dede-
runt, vt rerum humanarum vinculis
expediti, paupertatis, sui que contem-
ptus quasi gradibus quibusdam, faci-
lius ad cælum ascenderent, pedem re-
ferant, & ab incepto desistant. Contra
multi, honorum quos in alijs cernant
specie delusi, spe que adipiscendi simi-
les dignitates commoti, cupiant ani-
mum ad Societatem adiungere: qui-
bus nimirum, non contemptus vani-
tatis, sed vanitas ipsa suadeat ingres-
sum. Timendum præterea esse, ne hic
Episcopatus non vno Claudio Iaiō,
sed multis Societatem priuet, eiusque
statum labefactet, atq; conuellat: Secu-
turos enim alios, & facturos exemplo,
quod sine exemplo non fecissent. Ne-
que iccirco (inquit) hæc disputo, vt aut
honores ipsos improbem, aut religio-
sos permultos, qui honoribus pie, san-
cteque & magna cum Ecclesiæ utilita-
te funguntur: Sed illud contendo, Pa-
ter Beatissime, aliam esse cæterarum
N 5 religio-

religionum conditionem, ac nostræ.
 Illas diuturnitate iam, longoque usu
 corroboratas, cuiuslibet oneri ferendo
 esse: nostram nascentem adhuc, & in-
 firmam, grauiori pondere oppressum
 iri. Illas in militantis Ecclesiæ exerci-
 tu, quasi statarias cohortes, & certos
 ordines ducere, & proprio loco, stabi-
 liquè posse consistere: nostros homi-
 nes quasi velites, ad subita belli mini-
 steria promptos, huc, illucque discur-
 rere: atque ob id ipsum, ab omni ciui-
 modi munere vacuos, liberosque esse
 oportere. Quis enim dubitat, quin, si
 non tam ipsius Societatis vtilitatem,
 quæ tamen ab Ecclesiæ vtilitate seiun-
 cta non est, sed aliorum salutem specta-
 re velim⁹, vberiores perceptura sit fru-
 ctus Christi Ecclesia, ex nostris non E-
 piscopis, quam Episcopis? Nam qui E-
 piscopus est, etsi maiorem autorita-
 tem habet ac potestatem, certis tamen
 locorum finibus continetur, & suis est
 tantum pascendis ouibus addictus.
 Fieri autem potest, ac sæpè fit, ut à
 suis non recipiatur: neque tamen a-
 liò se transferre, neque alias oues cu-
 rare possit. Si verò liber sit, & nulla
 certa administratione impeditus, il-
 lum in vna ciuitate cum persequetur,
 fugiet.

fugiet

fugiet in aliam: & mundi vniuersi incolæ, omnibus se Episcopis ministrum, omnibus populis præbebit seruum. Adde Societatis existimationem, & famam, quæ in hac causa agitur. Nam vt alios permoueas, & ad virtutem impellas, permagni refert, quanta opinionem, quibus persuadere velis, de te habeant: vt exploratum illis nimirum sit, te non ipsorum bona, sed ipsos quærere: non opes, non honores, non titulos concupiscere: sed Christi duntaxat gloriam, & ipsorum salutem omni studio & labore conquirere. Quod homines ægrè adduci poterunt de nobis vt credant, si ipsis nostræ Societatis, ac fervoris initijs, dignitatis insignibus nos videant ornatos. Neq; verò id adscribent obedientiæ, & charitati, sed ambitioni potius, & cupiditati: deponentq; opinionem eam, quam de nobis conceptam habent, quæque in primis ad proximorum salutem, Christi operarijs est necessaria. Ea autem iactura tanta est, vt vnius Episcopatus fructu compensari nõ possit. Ijs rationibus, alijsque permultis Pontificem Ignatius permouere conatus est, vt Claudium priuatum viuere sineret. A quo tamen illud tantum in præsentia

obtinuit, res vt Deo amplius commē-
 daretur, se attentius deliberaturum. I-
 gnatius igitur, & sacrificia omniū Pa-
 trum qui Romæ tum erant Deo quoti-
 die offerri iussit: & assiduas fratrum
 preces, vt imminens discrimen à So-
 cietate depelleret: & ipse lacrymis, o-
 rationibusque se penitus dedit: & huc,
 illuc, dies, noctesque cursans, Cardina-
 lium omnium penè domos obiuit,
 eosq; docuit, quantum inesset in hac
 re periculi. Itaq; tantum preces eius &
 lacrymæ apud Deum valuerunt, tantū
 apud homines prudens sollicitudo po-
 tuit, & industria, vt res quæ certa om-
 nino & constituta videbatur, lon-
 gius proferretur, dareturque ipsi tem-
 pus scribendi ad Regem Ferdinandū.
 Qui rationibus Ignatij edoctus, cum
 sine magno Societatis incommodo,
 quod volebat, fieri non posse animad-
 uerteret, vt erat optimus ac religiosis-
 simus Princeps, nostrique amantissi-
 mus, passus non est, nostro nos ma-
 lo, alijs bono esse. Quamobrem Ora-
 tori suo mandat ea causa vti desistat:
 atq; hunc in modum periculum tunc
 euasimus. Deinceps etiā cum Episco-
 patus & Cardinalatus nostris homini-
 bus deferrētur, sēper resistit Ignatius,

& c.

& omnibus viribus contrà pugnavit. Nam anno salutis nostræ 1551. Iulius III. Pont. Max. Caroli Cæsaris rogatu, Franciscum Borgiam (qui Christi pauperiorem sæculi diuitijs præferens, nostram religionem nuper fuerat ingressus) in S. R. E. Cardinalium Senatū statuit cooptare. Quod ubi pro certo Ignatius audiuit, incertus ipse de Domini voluntate, animi dubius & anxius, rem totam explorare, ac precibus peruestigare constituit. Mandat igitur, omnia omnium domesticorum sacrificia, precesque in eum finem triduo ipso referri. Ipse verò cæteris curis abdicatis, in cubiculum se abdit, in hæc unam rem summa animi contentione incumbit, habenas pijs lacrymis laxat, & incensis desiderijs, atque inflammatis affectib⁹, diu noctuq; Deum suppliciter orat, obsecratque, ut voluntatis suæ, ipsi lumen ostendat, quo illustratus vel de hoc negotio nihil laboraret, vel certè quantum in se est, det operam ne transigatur. Primo igitur die, ita dubius fuit atque anceps, ut neutram in partem potius propenderet: proximo, eam in partem inclinavit, ut rem quo ad eius fieri posset, impediret. Tertio verò tanta luce diuinitus comple-

tus est, vt clarissimè atque manifestissimè intelligeret, ex Dei volūtate, nihil sibi pratermittendum esse, vt rem totam disturbaret, atq; excluderet. Quod & fecit, & Pontifici Iulio persuasit, vt amplissimam illam Cardinalatus dignitatem Francisco quidē volenti offerret, sed vim recusanti non afferret. Sic enim futurum, vt Carolo Imperatori honesta petenti satis faceret, & tamen Franciscum in suscepto proposito perseuerantem non perturbaret, atque affligeret. Dixitque mihi ipsemet Ignatius, tanto se fuisse tunc caelesti splendore perfusum, tanta firmitate roboratum, vt nullius potentia abduci potuisset, ab illo, rem deliberatam, & iam propemodum confectam, disijcendi consilio. Anno item 1553. Ferdinandus Romanorum Rex, Petrum Canisium virum modestiæ atque sapientiæ laude in nostra Societate præstantem, ac remque fidei Catholicæ aduersus hæreticos defensorē, optauit creari Episcopum Viennensem. Videbat enim, cum in ipsa ciuitate Viennatum per vniuersam Austriam hæresion pestem impunè grassari: & Pastore sanctissimo atque vigilante opus esse, qui à Christi grege luporum passim sequen-

uicn.

uentium rabiem arceret. Cùm igitur
à Pontifice Iulio III. hoc Rex Ferdi-
nandus summis præcibus cõtenderet,
Pontifex rem totam ad Ignatium re-
iecit, vt si ille probaret quod Rex pete-
bat, id ipse concederet. Negauit Igna-
tius id ex vsu atque commodo Socie-
tatis fieri posse. Adhibitæ sunt om-
nes machinæ ad expugnandũ illiº ani-
mum, sed frustra: mansit enim semper
in sententia, nec se ab illa vllis rationi-
bus deduci passus est. Denique anno
1555. Octobris mense ineunte, grauif-
simis autoribus intellexit Ignatius,
Paulum III. Pont. Max. statutum ha-
bere atque deliberatum, Iacobum Lai-
nem ad purpuratorum patrum nume-
rum omnino aggregare. Qua de re
cùm sermonem haberemus, dixit tũc
Ignatius mihi, Nisi Deus obset, &
suo consilio & paterna prouidentia re-
impediat, breui Iacobus erit Cardina-
lis. Sed si hoc quidem fiat, ita certè fiet,
vt omnes intelligat, quàm grauatè at-
que repugnanter Societas nostra e-
iusmodi honores atque dignitates ac-
cipiat. Exemplum autem Ignatij om-
nes qui illum postea consequuti sunt
Præpositi Generales diligenter imitati
sunt. dederuntque operam, ne qua ad

ambitionem fenestra Societati aperi-
 retur. Quin etiam illud impetrauit à
 Summo Pontifice & in Constitutioni-
 bus suis diligenter cauit Ignatius, ne
 cui dignitatem vllam extra Societate
 liceat admittere, sine Præpositi Gene-
 ralis facultate. Quam ille quidem nun-
 quam dabit, nisi Summi Pontificis o-
 bedientiæ iure compulsus: eiusque rei
 professi nostri voto quodam peculiari
 se obstringunt. Et quoniam ad confer-
 uandam Societatem res qua de agi-
 mus, magni ponderis est, & nonnulli
 fortasse in ea erunt sententia, vt existi-
 ment gratius Deo futuram, & sanctæ
 eius Ecclesiæ fructuosius, si Societas
 nostra (vbi confirmata fuerit ac robu-
 sta) Episcopatus aut dignitates admit-
 tat, quàm si in sancta humilitate (vt ha-
 ctenus fecit) & humili paupertate vi-
 uat: addam etiam alia, quæ ad vebrio-
 rem huiusce rei explicationem perti-
 nent. Marcellus Cernius S.R.E. Car-
 dinalis, titulo sanctæ Crucis, is qui po-
 stea Pontifex Maximus creatus, Mar-
 cellus 11. appellatus, breui bonis om-
 nibus lugentibus Ecclesiæ Christi ere-
 ptus est. Is inquam vir vitæ grauitate,
 eximiaque prudentia excellens, haci-
 psa de re cum D. Olauio (de quo in hoc
 libel.

libello mentionem fecimus) aliquan-
do agens disputansque, num commo-
dè faceret Societas nostra, atque è re-
publica Christiana, Ecclesiasticas di-
gnitates atque Episcopatus reiiciens,
multas in contrariam partem ratio-
nes afferebat. Sentiebat enim Cardi-
nalis Societatem nostram, si sanctos
Episcopos Ecclesiæ Dei suppedicaret,
tanto vtiliorem rem facturam, quàm
nunc facit, dum egregios cōfessarios,
concionatores, ac doctores illi submi-
nistret: quanto Episcopus simplici Sa-
cerdoti potestate atque autoritate præ-
stat, & antecellit. Cum autem Olavius
Cardinalis rationes refelleret, ac veris-
simè doceret, nulla re Societatem no-
stram Sanctæ Ecclesiæ tam posse pro-
desse, quàm si in incorrupta sui institu-
ti integritate atque abiectioe se quã-
diutissimè conseruet (sic enim diutur-
ni⁹ securi⁹ atq; efficacius suã operã illi
nauare poterit) Cardinalis nihilomi-
nus tamen in sua sententia persisteret,
subiecit Olavius: Non rationibus tan-
tùm Illustrissime Domine tecum agã,
sed etiam autoritate. Magister quippe
Societatis nostræ ac parens Ignatius,
vtilius hoc iudicat, & maximè probat,
nec solū nostra referre putat, sed mul-
to e-

to etiam magis Ecclesiae Dei. Tunc Cardinalis, Nunc cedo, inquit, Olavi, & man^o do: Plus enim apud me, in hac quidem causa, monenti habet Ignatij autoritas, quā omnes rationes, idque ipsa ratio manifestè docet. Probabile enim est, Ignatium, qui Societatem vestram tam opportuno tempore, & Dei Ecclesiae necessario diuinitus instituit, felicissimè propagauit, prudentissimè hæctenus gubernauit, eius qui illum vnum ad tam eximium opus elegit, voluntatē Dei potius habere competentam, quā nos qui sapè hallucinamur, & media in luce non videmus. Quis eam, qui Ignatium ad fundandam religionem vestram, amplificandam, atque administrandam, tanta à Domino gratia atque Spiritu donatum videat, non etiam intelligat, illum ipsum caelesti lumine collustratum, certissimam rationem accepisse, in qua nimirum Deus velit, ut se ad eius obsequium Societas vestra exerceat, & perpetuò conseruet. Quapropter vestris quidem potissimum in rebus, vnus Ignatius omnium mihi rationum instar est. Ipse verò Ignatius, quo tempore primum urbem ingressus est, Aguilaris Marchionem

Orat

Oratorem tunc Caroli Cæsaris apud Rom Pont. tum officij gratia conuenit, tum vt sui instituti rationem redderet. Cum autem mutuo colloquerentur, significauit in sermone Marchio atque innuit, Ignatium multis in suspicionem occultæ ambitionis venisse: quasi splendida sanctitatis specie, tenebras oculis intuentium offunderet, & ad honores insidiosè obreperet, capraretque paupertatis simulatæ atque humilitatis quasi esca, aliquam dignitatem. Tum Ignatius nihil omnino verbo respondit, sed factò. Confessus, eadem vultus grauitate, caput aperit, signo crucis se munit, se nullam extra Societatem dignitatem, ne oblatam quidem admissurum, voto se obstringit, nisi à Christi Vicario ita compellatur, vt tergiuersari, repudiareque illam sibi citra peccatum non liceat. Atque hoc factò expurgauit tunc suspicionem atq; dimouit. Alias item hoc idem coram Cardinali quodam eadē suspitione laborante fecit: vt falsitatis aditus omnes obstrueret, & tam certo grauique testimonio, eorum hominum, qui ex se alios fermè metiuntur, fallacis suspitionis calumniam depelleret.

V. MARIA